Беларускае слова

BYELORUSSIAN WORD

ДВУХТЫДНЁВАЯ ГАЗЭТА

Цана 30 пф.

№ 3(4) 5 лютага 1949 г. Год выд. 2

Интэлігенцыя „простага“ чалавека

Перш за ўсё мы мусім адзначыць, што зусім не выпадкова бяром слова — просты — у дужкі і ўжываем яго ўмоўна. Чалавек можа скончыць некалькі вышэйшых навучальных установаў і набыць некалькі навуковых годнасьцяў, але разам з тым застанецца інтэлектуальна абмежаваным. З другога боку, можна сустрэць чалавека, які ня мае адмысловай асьветы, але затое мае з ласкі Бога натолькі багаты прыродны розум, што гутарка з ім зьяўляецца радасьцяй для кажнага інтэлігента. Чалавек можа весьці сваё паходжаньне ад Гэдыміна і ўяўляць з сябе амаральнага хама. З другога боку можна сустрэць чалавека, які выйшаў з курнае вясковае хаты і зьяўляецца унутраным арыстакратам з душой Еўфрасіньні-Прадсłавы. I калі мы ўсё-ж ужываем пашыраны тэрмін «просты» чалавек, дык толькі таму, што мы зьяўляемся інтэлігенцыяй гэтага «простага» чалавека.

У гісторыі беларускага народа быў час, калі яго пакінула інтэлігенцыя. Архіяпіскап Мілеці Сматрыцкі ў сваім выдатным творы «Плач» аплаквае тыя некалі славутыя беларускія рады, што ў 17 ст. пакінулі свой народ і праз каталіцызм перайшлі ў польскасьць. I прыблізна ў той-жа час у другім выдатным беларускім творы «Баркулабаўскай Кронiцы» успамінаецца нейкі «просты чалавек», які зьявіўся ў Берасьці і «велікіе речи мовіл», заклікаючы народ да паўстаньня.

У нашых рэках і вазёрах можа менш вады, чым сьлёзаў, поту і крыві праліў беларускі народ. Але ён не загінуў. Ен адкінуў із свайго гістарычнага шляху ў бок рэнегатаў, якія імкнуліся зьнішчыць ягоную нацыянальную апрычонасьць. Ен данёс да сучаснасьці сваю багатую мову і прыгожыя звычаі. Ен засьветчыў 1 Кангрэсам і Актам 25 Сакавіка 1918 г. усяму сьвету сваю палітычную сьпеласьць. Ен пацьвердзіў гэтае 27 чэрвеня 1944 г. сваім 2 Кангрэсам. I будзе той час, калі ён у Менску, у сталіцы Незалежнай Беларусі, урачыста адчыніць свой 3 Кангрэс. Кажучы словамі Хрыста з «Апокрыфу» Максіма Багдановіча — «Жыве яшчэ душа ў народзе гэтым».

Толькі той хто адчувае, як тыхкае сэрца народу, толькі той хто ідзе разам з ім і за яго на Калыму і ў Лукішкі, толькі той хто не замыкаецца ад яго ў найвышэйшыя «эліты» і «чало», а падзяляе з ім і ягоную радасьць і ягоныя пакуты, зьяўляецца інтэлігентам свайго народу. Калі цяжка ўявіць сабе адарванага ад жыцьця і народу інтэлігента, дык яшчэ цяжэй уявіць сабе такіх грамадзкіх дзеячоў. Ўсе створаныя такімі грамадзкімі дзеячамі габінэтныя тэорыі маюць, нарэшце, нясланы канец. Такі-ж лёс чакае і ўсе створаныя імі дзяржаўныя, партыйныя і прафэсыйныя інстытуцыі. Усё створанае без народу загадзя прызначанае на пагібель. Мы заклікаем беларускую інтэлігенцыю на эміграцыі быць інтэлігенцыяй «простага» чалавека. Толькі захоўваючы жаўнерскае пачуцьцё локця, толькі ў агульных шчыльных шэрагах, дзе побач ідуць рольнік і прафэсар, паэта і каваль, муляр і настаўнік, дойдзем мы роднай сяброўскай грамадой да Вольнай і Незалежнай Бацькаўшчыны.

З УСЯГО СЬВЕТУ

ПРАГРАМА МІРУ

Пасьля ўрачыстай прысягі, з нагоды ўступленьня на пасаду прэзыдэнта Труман заявіў, што ён і надалей будзе весьці палітыку, якая павінна забясьпечыць сьвету мір. Для ажыцьцяўленьня гэтай палітыкі ЗША будуць рашуча падтрымліваць Арганізацыю Аб'еднаных Нацыяў. Будзе праводзіцца праграма за далейшае аздараўленьне сьвету. Гэтае азначае, што «мы галоўную ўвагу будзем аддаваць дапамозе Эўропе». За наступны пункт сваёй праграмы прэзыдэнт вызначыў умацаваньне свабодалюбных народаў супроць небясьпекі кажнай агрэсьці. «Мы мяркуем, сказаў Труман, выпрацаваць з пэўным лікам краінаў агульны дагавор, які узмоцніць бясьпеку ў паўночна-атлянтыцкім абшары. Вольныя народы, якія будуць з намі супрацоўнічаць у гэтым напрамку, атрымваюць ад нас дапамогу узбраеньнем. «За чацьвёрты пункт праграмы Труман падаў далейшае ўзмоцненае разьвіцьцё навуковых дасьледваньняў і пашырэньне вытворчасьці, якія-б прычыніліся да карысьці усіх свабодалюбных народаў. «Камунізм, сказаў Труман, заснаваны на тым перакананьні, што чалавек вельмі слабы і ня можа сам сабою кіраваць. Для гэтага патрэбная моцная рука. У выніку гэткай фальшывай ідэалёгіі адбываюцца арышты без праўнага грунту, пакараньні без судовых працэсаў і прымусовая праца».

«Зважаючы на праблемы, якія стаяць перад намі, сёньнешні дзень азначае ня толькі пачатак новага кіраўніцтва, але пачатак новага пэрыяду, які для нас і ўсяго сьвету прынясе шмат падзеяў і магчыма зьявіцца вырашальным» — закончыў сваю прамову Труман.

Працэс Краўчанкі

У Парыжы пачаўся сэнсацыйны судовы працэс былога савецкага высокага службоўцы, аўтара кнігі «Я абраў волю» Віктара Краўчанкі.

На працэс выступяць 30 сьветкаў на баку Краўчанкі. Гэтыя людзі не партыйныя фанатыкі і не антыбальшавікі, але звычайныя савецкія работнікі, сяляне, працоўныя інтэлігенты, якія цяпер жывуць у ДП лягерах і якія дабрахвотна згадзіліся сьцвердзіць праўдзівасьць усяго, што напісаў Краўчанка ў сваёй кнізе.

Ў сваёй першай прамове ў залі суда Краўчанка вызначыў Савецкі Саюз як ворага ўсіх працоўных, які павінен быць пастаўлены перад дэмакратычным судом. Сябе самаго Краўчанка вызначыў як рашучага ворага Саветаў, але не расейцаў. Паводля ягоных перакананьняў, надыйдзе час, калі ўладары Крэмля зьнікнуць з палітычнай сцэны, але расейскі народ — ніколі.

З нагоды 30-годзьдзя Акту Саборнасьці (22.1.1919) і 31-годзьдзя IV Ўнівэрсалу Цэнтральнай Рады (22.1.1918) жадаем Украінскаму Народу якнайхутчэйшага ажыцьцяўленьня гэтых векапомных Акту і Унівэрсалу — зьнішчэньня расейска-бальшавіцкай няволі і адбудовы Незалежнай Саборнай Ўкраінскай Дзяржавы.

Замах беларускае «Чорнае Кошкі» на Сталіна

Нямецкі часапіс «Дзі Штрасэ» ад 23 студзеня г. г. падае сэнсацыйнае паведамленьне турэцкай газэты «Кумгіріет» пра замах на Сталіна, які адбыўся ў канцы кастрычніка 1948 г. Паводля гэтага паведамленьня Сталін прысутнічаў пры дэманстрацыі баяздольнасьці новых танкаў. У бок Сталіна і групы генэралаў была накіравана чарга стрэлаў з аўтамата. Аднак яны ня трапілі ў мэту. Замах меў мейсца ў адной мясцовасьці каля Горкага (былы Ніжні Ноўгарад).

Паведамляюць яшчэ пра такія падрабязнасьці замаху. Арганізавалі яго супольна Украінскі Рух Адпору УПА і беларуская партызанская арганізацыя «Чорная Кошка». Калі пасьля манэўраў танкі дэфілявалі перад Сталіным і генэралітэтам, нечакана адзін з іх затрымаўся і адначасна прарэзалі паветра стрэлы з аўтамату. Адзін з двох вайскоўцаў, што былі ў гэтым танку, нечакана схаваўся ў ягоную вежу, а другі выкінуў свой аўтамат.

Прысутныя камісары НКВД рынуліся да танку. Камэндант танку быў мёртвым, а ягоны таварыш — тэлеграфіст, які выкінуў аўтамат, сказаў, што яны у паразуменьні з украінскімі і беларускімі партызанамі хацелі забіць Сталіна. Камэндант даў са свайго аўтамата вялікую колькасьць стрэлаў, а ён сам — тэлеграфіст, — разгубіўся, калі стрэлы ня трапілі ў Сталіна, і, пабачыўшы бясcэнсоўнасьць іхняга пляну, накіраваў аўтамат на таварыша і даў стрэл. Сталін, гаворыцца далей, хутка пакінуў мейсца замаху, загадаўшы абыйсьці гэтую падзею найстрогай маўчанкай.

У БЦП

Як вядома, IPO праводзіць падрыхтоўчую працу ў справе прызнаньня нацыянальных прадстаўніцтваў ДП з тым, што ад кожнай нацыянальнасьці можа быць прызнана толькі адно прадстаўніцтва. Каб пазбыцца дуалізма ў справе абароны перад IPO інтарэсаў беларускай эміграцыі, Беларускае Цэнтральнае Прадстаўніцтва увосень 1948 г. зьвярнулася да остэргофэнскага Беларускага Нацыянальнага Камітэту з прапановай стварыць на дэмакратычных асновах адзіныя агульнабеларускія кіраўнічыя органы. Гэтая прапанова, якая мела на ўвазе вылучна агульнае дабро, засталася без адказу.

У сувязі з тым, што справа прызнаньня нацыянальных прадстаўніцтваў ДП знаходзіцца ў вырашальнай стадыі, Беларускае Цэнтральнае Прадстаўніцтва 2 студзеня г. г. аднавіла сваю кансалідацыйную прапанову остэргофэнскаму Камітэту.

БЦП, што рэпрэзэнтуе сабой пераважную бальшыню беларускае эміграцыі, чакае адказу. БЦП ня мае аніякіх ілюзіяў у гэтай галіне, але яшчэ раз выказвае перад усёй грамадзкасьцяй сваю добрую волю.

Кангрэс АБН

Дня 23. 1. 1949 году ў Ангельскай зоне Нямеччыны адбыўся зонны Кангрэс Антыбальшавіцкага Блёку Народаў (АБН). Беларускі народ рэпрэзэнтавала дэлегацыя Беларускай Цэнтральнай Рады у складзе 6 асобаў. Наша дэлегацыя была найбольшай і адыгрывала вялікую ролю ў працах кангрэсу. Старшынёй кангрэсу быў абраны беларус.

Ў працах кангрэсу прымалі ўдзел: Генэральны Сакратар Цэнтралі АБН, упаўнаважаны прадстаўнік Старшыні АБН. Былі прадстаўнікі ад наступных народаў: Беларусы, Украінцы, Азэрбайджанцы, Ідэль-Уральцы, Туркестанцы, Славакі, Ліцьвіны, Латышы, Эстонцы і Сэрбы. Ў склад Управы на Ангельскую зону Нямеччыны ўвайшлі тры беларусы. Былі прачытаны даклады на тэмы: 1. Гісторыя паўстаньня АБН, 2. Праца і заданьні АБН, 3. Сіла нацыянальна-вызвольнага руху паняволеных бальшавізмам народаў. Апошні рэфэрат прачытаў беларус і сустрэў доўга нямоўкнучыя авацыі і энтузіязм.

Гэты нумар нашай газэты выйшаў із спазьненьнем па прычынах незалежных ад рэдакцыі і выдавецтва.

З усяго-сьвету

ЦЮЛЬПАНАЎ ПАМЫЛІЎСЯ

Кіраўнік аддзелу інфармацыі савецкай вайсковай адміністрацыі ў Нямеччыне палкоўнік Цюльпанаў у сваёй прамове на кангрэсе СЕД у Бэрліне ізноў рабіў рэзкія выпады супроць заходніх дзяржаваў і адначасна падкрэсьліваў надзвычайную моц і актыўнасьць СЕД. Прамова Цюльпанава, переданая ўрэдакцыі газэтаў савецкай зоны, была праз некалькі гадзінаў зьнятая з набору. Адна кароткахвалёвая станцыя савецкай зоны праз некалькі хвілінаў пасьля пачатку перадачы спыніла раптам перадачу прамовы.

Палітычныя назіральнікі вайсковай адміністрацыі ЗША адзначаюць, што Масква палічыла апублікаваньне прамовы Цюльпанава неразумным крокам. Ў сучасны момант Масква лічыць непатрэбнымі рэзкія напады на заходнія дзяржавы. Высновы і самы тон прамовы Цюльпанава супярэчаць заявам, зробленым ў апошнім часе камуністычнымі палітыкамі Францыі і Італіі. Цюльпанаў ад нейкага часу імкнуўся перанесьці ўнутраныя суадносіны СССР у Савецкую зону Нямеччыны, падтрымліваў намаганьні СЕД'у на кірyючую ролю, прапагаваў СЕД як партыю «новага тыпу». Кіруючыя колы Крэмля лічаць гэткую палітыку сёньня немаэтазгоднай. Як відаць, Цюльпанаў ужо зыходзіць з палітычнай сцэны

НА ЯНЦЗЫ ЯЮЧЭ СТРАЛЯЮЦЬ

Кітайскі нацыянальны ўрад згадзіўся на высунутыя камуністымі ўмовы для перагавораў аб замірэньні. Ен з свайго боку просіць камуністых прысьпешыць прызначэньне і высылку дэлегатаў у Пекін. Камуністыя патрабуюць між іншым выдаць ім для пакараньня шэраг кіраўнікоў нацыянальнага Кітаю, як адказных за грамадзянскую вайну ў Кітаі. У сьпісу асобаў, што падлягаюць пакараньню, знаходзяцца Чан Кай Шэк і ягоны сын. Кітайскі ўрад гэтае патрабаваньне камуністых пакуль пакінуў без адказу. Чан Кай Шэк ужо адыйшоў дабраахвотна ад кіраўніцтва справамі.

Тымчасам камуністычныя войскі працягваюць свой наступ і выйшлі ўжо на лінію ракі Янцзы. Яны пагражаюць непасрэдна сталіцы Кітаю — Нанкіну. Нацыянальны ўрад пераведзены ў Кантон.

Палітычныя колы Вашынгтону разглядаюць адыход Чан Кай Шэка ад улады як адзіна правільны шлях пры сучасным становішчы ў Кітаі. Новы міністар замежных справаў ЗША Ачэсон лічыць, што магчыма прыдзецца весьці размовы з кіраўніком кітайскіх камуністых - Мао, калі гэты апошні будзе весьці самастойную палітыку, але не зьявіцца бязвольным інструмантам у руках Масквы. Калі-ж Чан Кай Шэк спрабуе стварыць на поўдні Кітаю або на Фармозе новы кітайскі ўрад, дык гэтае толькі абцяжыць становіша ЗША і іншых дзяржаваў, бо тады вельмі цяжка будзе абраць правільны напрамак у палітыцы.

Кітай зьяўляецца сталым сябрам Савету Бясьпекі Аб'едналых нацыяў і ў выпадку перамогі камуністых, Савецкі Саюз набудзе ў асобе новага камуністычнага Кітаю добрага паплечніка ў справе ўжываньня «вэто».

СУСЬВЕТНЫ САЮЗ СУПРОЦЬ АГРЭСЫІ

Ўрад ЗША мяркуе падаць на абгаварэньне Кангрэсу яшче ў першай палове лютага праграму абароны заходняэўрапэйскай дэмакратыі супроць агрэсара. Праграма мае наступныя пункты:

1. Удзел ЗША у беспрыкладным ў гісторыі саюзе з Канадай і найменш як пяцьцю заходняэўрапэйскімі дзяржавамі.
2. Зацьверджаньне Кангрэсам выдатка ваньня аднаго міліярду даляраў для закупкі найноўшага ўзбраньня длляпатрэбаўзаходняэўрапэйскіх збройных сілаў
3. Дазвол Кангрэсу на пасылку амэрыканскай місыі ў кажную краіну, якая паводля думкі ўраду ЗША патрабуе амэрыканскіх дарадчыкаў. Дагэтуль урад ЗША меў права пасылаць такія місыі ў краіны лацінскай Амэрыкі, Грэцыю і Іран.

У амэрыканскіх урадавых колах лічаць, што перамовы об стварэньні паўночнаатлянтыцкага пакту бясьпекі хутка будуць закончаныя. Кажны ўдзельнік пакту будзе абавязаны выступіць на дапамогу іншаму сябру, калі гэты апошні зробіцца аб'ектам агрэсыі.

КАРОТКІЯ ВЕСТКІ

* Тыто абвінавачвае камуністычную партыю СССР і Комінформ у тым, што яны ўхіліліся ад марксыцкай лініі і цяпер у сваёй палітыцы зьяўляюцца антырэвалюцыянэрамі.

* У часе апошніх выбараў у японскі парлямант перамогу атрымалі кансэрватары.

* Ў Капэнгагэне (сталіца Даніі) адбываецца канфэрэнцыя прадстаўнікоў Швэцыі, Нарвэгіі і Даніі па пытаньню аб заключэньні пакту абароны тэтых краінаў.

* Увесь чэскі друк і радыё падпарадкаваныя цяпер аднаму генэральнаму дырэктару, які бязумоўна зьяўляецца камуністым.

* Кіраўнік грашовага ўраду кантрольнай рады на амэрыканска-ангельскую зону выказаў перакананьне ,што цэны на нямецкім рынку і надалей будуць зьніжацца.

* У Дэлі (Індыя) праходзіць канфэрэнцыя краінаў Сярэдняга Ўсходу і Азіі ў справе незалежнасьці Інданэзіі.

* Саветы зьмянілі сваю палітыку адносна Трыесту. Калі раней яны патрабавалі перадачы гэтага гораду Югаславіі, дык цяпер у сувязі з канфліктам Тыто-Камінформ, яны лічаць патрэбным перадаць Трыест Італіі.

* У Югаславіі праходзіць чыстка мясцовых органаў кіраўніцтва, гэтак званых Народных Камітэтаў. Як адзначана ў газэце «Борба», у гэтых Камітэтах ёсьць шмат «ворагаў народу».

* Польскі сойм прыняў закон, паводля якога ранейшыя ўсходнія нямецкія абшары канчаткова прылучаныя да Польшчы.

* Адміністратар амэрыканскай дапамогі Эўропе Гофман заявіў: «Я перакананы, што маскоўскае палітбюро імкнецца апанаваць увесь сьвет з такой рашучасьцю, у параўнаньні з якой намаганьні Гітлера былі дзіцячымі і аматарскімі.

* У Бэрліне заснаваная новая партыя, якая завецца «Партыя апазыцыі да камуністых». Гэтая партыя ў сваёй першай адозве вызначыла КПД і СЕД як «крэмлёўскіх імпэрыялістых».

* Ў Букарэшт прыехала польская ўрадавая місыя начале з Цэранкевічам для заключэньня польска-румынскага дагавору аб дапамозе.

* Ў Нью-Ерку пачаўся працэс супроць кіраўнікоў камуністычнай партыі ЗША. Іх абвінавачваюць у падрыхтоўцы плянаў да зьвяржэньня сучаснага ўраду ЗША.

* У Брандэнбургу (савецкая зона Нямеччыны) ад 1-га лютага ўсе дробныя прыватныя крамы зачыняюцца і перадаюцца каапэратывам. Уласьнікі крамаў могуць быць прызначаныя за прадаўцоў.

* У Мадрыд прыехала група высокіх амэрыканскіх афіцэраў, сярод якіх ёсьць вайсковыя і морскія аташэ лёнданскага і маскоўскага пасольстваў. Наведваньне мае прыватны характар, але яго вітаюць вайсковыя колы Гішпаніі, як добрую магчымасьць абмену думкамі з прадстаўнікамі ЗША.

У БМКК

Старшыня Беларускага Міжпартыйнага Каардынацыйнага Камітэту атрымаў ад баларускіх студэнтаў у Мюнхэне ліст, які выходзіц ьза межы звычайнага афіцыйнага ліставаньня і перш за ўсё сьветчыць аб пашырэньні шэрагаў нашай беларускай дэмаратычнай моладзі. Таму мы падаём яго без усякіх скарачэньняў да агульнага ведама:

«Мы, група беларускіх студэнтаў у Мюнхэне, якая пільна сочыць за працай пасобных партыяў, вельмі цешымся, што вышэйшы ідэал — змаганьне за Незалежнасьць і Вольнасьць нашага Народу і Бацькаўшчыны — стаў па-над партыйнымі сваркамі і даў магчымасьць для стварэньня БМКК.

Мы упэўненыя, што нашае старэйшае грамадзтва зразумела значэньне вышэйадзначанага акту для сёньняшняга нашага прабываньня на эміграцыі і таму злучылася ў адзіны фронт і будзе годна рэпрэзантаваць наш Народ і ягоную волю.

Мы із свайго боку запэўняем Вас, Спадар Старшыня, што беларускія студэнты ніколі не саступяць са шляху Незалежнасьці, указанага нам 1 і 2 Усебеларускімі Кангрэсамі іякім ідзе сёньня Беларуская Цэнтральная Рада».

(16 подпісаў)

С. Ул-нін

У чым нашыя разыходжаньні

АД РЭДАКЦЫІ. Гэты артыкул зьяўляецца першай спробай спакойна і грунтоўна разгледзець сутнасьць разыходжаньняў сярод беларускай эміграцыі. Аднак рэдакцыя ня ўсюды згаджаецца з цьверджаньнямі аўтара. Напрыклад, мы ня згодныя з тым, што т. зв. крывіцкі кірунак зьяўляецца прадаўжальнікам традыцыяў Вялікага Княства Літоўскага — ён носіць на сабе прыкметы ідэялёгіі заходняга акупанта Беларусі. І яшчэ: мы не глядзім так пэсымістычна на магчымасьць супрацоўніцтва беларускіх партыяў, як гэта здаецца аўтару.

Мусіць ні аднаму народу ў сьвеце не пашчасьціла так на багацьце партыяў, як беларускай эміграцыі. Ў гэтай справе яна пабіла ўсе рэкорды плоднасьці. Вось што значыць маладасьць... І трэба спадзявацца, што гэта яшчэ ня ўсё, бо па-за шэрагамі партыяў пакуль што застаецца досьць вялікая колькасьць беларусаў. Але наўрад ці ўнясе што-небудь прынцыпова новае ў беларускае грамадзкае жыцьцё далейшае тварэньне партыяў. Апошняе можа толькі ўзмацніць той працэс дыфэрэнцыяцыі і падзелу ўшыркі, які ў прынцыпе ўжо адбыўся.

Відавочным для ўсіх зьяўляецца тое, што ўнутры беларускай эміграцыі адбыўся арганізацыйны падзел. Гэта выразілася ў форме стварэньня зусім абасобленых партыйных, дзяржаўных і іншіх арганізацыяў. З рызыкай выклікаць запярэчаньні, але без засьцярогі па сутнасьці, трэба сэцьвердзіць той бясспрэчны факт, што за формальным і вонкавым мноствам партыяў хаваюцца па сутнасьці два абасобленыя грамадзкія кіірункі, кожны з якіх мае свае дзяржаўныя, грамадзкія, прафэсійныя, эміграцыйныя і іншыя арганізацыйныя дадаткі. Пакідаючы ў баку фармальныя прыкметы прыналежнасьці ці непрыналежнасьці такой ці іншай колькасьці беларусаў да аднаго з кірункаў, трэба таксама сьцьвердзіць, што аб'ектыўна і па сутнасьці ўся беларуская эміграцыя падзяляецца на дзьве часткі. **З запярэчаньнямі супроць гэтага спрачацца ня варта: кожны мае свой пункт погляду на рэчы .Запярэчаньняў-жа адбылося ўжо так многа, што больш іх ня прыдумаеш і да іх беларуская грамадзкасьць досыць прызвычаілася. «Памры, Дзяніс, мацней ня скажаш» таго, што ўжо сказана.**

Па адным баку падзелу выступаюць: «Крывіцкая (Беларуская) Нацыянал-Дэмакратычная Партыя», адзінкі з былой «Беларускай Хрысьціянска-Дэмакратычнай Партыі» з філіямі ў разных краінах і под рознымі назовамі, да прыкладу «Задзіночаньне Беларусаў у Вялікай Брытаніі». Яны твораць сабою **крывіцкі блёк,** ці крывіцкую групу партыяў з адным сваім цэнтральным камітэтам пад назваю «Беларускі Нацыянальны Цэнтр (БНЦ)». Дзяржаўнымі арганізацыямі гэтай групы партыяў зьяўляюцца: прэзыдэнт сп. інж. Абрамчык, Рада і Урад БНР. Акрамя таго, яна мае свой «Беларускі Нацыянальны Камітэт», «Задзіночаньне беларускіх вэтэранаў», «Варту БНР», зонныя камітэты і іншыя арганізацыі.

Па другім баку выступаюць: «Сялянска-Работніцкая Партыя Вызваленьня Беларусі», «Беларуская Народная Партыя», «Беларуская Сялянская Грамада» таксама з філіямі ў розных краінах. Гэтыя партыі твораць сабою **беларускі блёк,** ці беларускую групу партыяў, якія маюць свой «Беларускі Міжпартыйны Каардынацыйны Камітэт». Гэта група партыяў падтрымлівае дзяржаўныя арганізацыі Беларускай Народнай Рэспублікі: Беларускую Цэнтральную Раду на чале з Прэзыдэнтам сп. праф. Р. Астроўскім, калегію (Ўрад) БЦР і мае «Беларускае Цэнтральнае Прадстаўніцтва», «Агульна Беларускі Саюз Вайскоўцаў» зонныя камітэты і іншыя арганізацыі.

Што да «Беларускае Незалежніцкае Партыі», дык такая ёсьць і ў крывіцкім блёку і ў беларускім. Падобна большасьці ўсіх іншых партыяў, яна ў адным з гэтых блёкаў прадстаўлена двумя-трыма сябрамі, якія фактычна выйшлі з гэтае партыі. Наогул, дзе-колечы адной і той-жа асобе прыходзіцца лічыцца аднačасова ў чатырох-пяці партыях,і быць сябрам дзесятка ўсякіх арганізацыяў, каб даць магчымасьць партыям свайго блёку рэкламаваць сваё існаваньне і сваю масавасьць пры адсутнасьці фактычнай масы.

Апошняя акалічнасьць ніколькі, аднак, ня шкодзіць таму, што між адной і другой групамі партыяў трывае ўпартае змаганьне. А паколькі кожная з іх божыцца ў вернасьці Акту 25 Сакавіка 1918году і, між іншым, у вернасьці ідэі вольнасьці і незалежнасьці Беларусі, дык шмат у каго з беларусаў паўстаюць пытаньні: у чым-жа тады справа, чаму ня спыніць барацьбы і ня прыйсьці да пагадненьня і супрацоўніцтва? Бываюць такія думкі: а ці магчыма наагул пагадненьне, а калі не, то з кім-жа лепей ісьці, да каго далучыцца і каго падтрымліваць, якая з групаў больш справядлівая?

У гэтых пытаньнях хаваецца столькі-ж прыгожых і сумленных жаданьняў (у еднасьці — сіла, а грызьня — шкодная), колькі і наіўнасьці.

Ніколькі не прэтэндуючы на прызнаньне слушнасьці нашых думак (праўда правяраецца практыкай, а практыка ня ўсім падабаецца), усё-ж мы думаем разьвеяць пэсымізм у адных і прыгожыя надзеі ў другіх.

Асновай арганізацыйнага падзелу, як партыйнага так і дзяржаўнага, беларускай эміграцыі зьяўляецца яе ідэялёгічны падзел, наяўнасьць унутры яе розных ідэялёгіяў. Бяз іх быў-бы немагчымы арганізацыйны падзел; а пры наяўнасьці розных ідэялёгіяў арганіза-

ПЕРАСЯЛЕНЧЫЯ СПРАВЫ

Да перасяленьня ў Аўстралію дапушчаюцца ДП ня ўсіх нацыянальнасьцяў. Паводля эміграцыйных умоваў, у Аўстралію ня могуць перасяляцца расейцы і некаторыя іншыя. Тымчасам шмат беларусаў яшчэ дагэтуль жывуць у небеларускіх лягерох і нават лічаацца там не беларусамі, што можа пашкодзіць ім пры выездзе з Нямеччыны. Гэткім беларусам трэба як найхутчэй далучацца да сваіх нацыянальных асяродкаў.

Значная група сябров новага кангрэсу ЗША ужо на першым паседжаньні ўнесла на абгаварэньне паппапку да білю аб допушчэньні ў ЗША 205 тысячаў перасяленцаў з Эўропы. Паправка прадугледжвае павялічэньне паданай лічбы да 400 тысячаў, таксама пашырэньне катэгорыяў ДП, якія могуць быць допушчаныя да перасяленьня. Гэтак паводля ранейшага білю ў ЗША допушчаліся толькі тыя ДП, якія на 25 сьнежня 1945 году жылі ў Заходняй Нямеччыне. Новы ж праэкт прадугледжвае зьмену гэтага тэрміну на 21 мая 1947 году.

Побач з запатрабаваньнямі на работнікаў прамысловасьці, Францыя вельмі зацікаўленая ў імігрантах-земляробах. Цяпер земляробы могуць выяжджаць у Францыю разам з сваімі сем'ямі. Кантракт на працу падпісваецца толькі па прыездзе ў Францыю, але не ў Нямеччыне, як гэтае было раней. Кажны перасяленец, прыехаўшы на месца, знаходзіць падыходзячую для яго працу ў сельскай гаспадарцы і падпісвае кантракт на адзін год. На працягу першага месяцу ён мае права пакінуць працу. Зьмяняць месца працы можна тры разы. Калі работніку наагул не спадабаюцца ўмовы працы, дык ён можа на кошт французкага ўраду выехаць назад у Нямеччыну і пры гэтым не траціць права ДП. Ад'яжджаючы да Францыі, работнік можа забраць разам усю сям'ю, але ня больш двух асобаў на кажнага працуючага. На кажнага сябру сям'і бярэцца 30 кг. асабістага багажу, акрамя таго сям'я можа везьці 80 кг. хатніх рэчаў, 500 кг. мэблі і 2000 кг. гаспадарчых рэчаў. Пасьля заканчэньня кантракту работнік мае права закласьці сваю ўласную гаспадарку. Сем'і з дзецямі атрымліваюць дадатак да заробку ў суме 20.000 франкаў. Пры нараджэньні дзяцей сям'і выдаецца дзяржаўная дапамога. Што датычыць культурнага, рэлігійнага і нацыянальнага жыцьця, дык у Францыі даецца поўная свабода дзеяньняў. З Францыі таксама лягчэй выехаць у іншыя краіны, хаця французкі ўрад зацікаўлены у тым, каб перасяленцы канчаткова заставаліся на жыцьцё ў Францыі.

У бліжэйшым часе пачнецца запіс на выезд у Люксэмбург, Чылі і Канаду. Люксэмбург прыймае 1000 сямей земляробаў і Чылі 5000 розных фахоўцаў. Канада патрабуе 240 медычных сёстраў. Прыймаюцца адзінокія жанчыны да 45 гадоў, якія маюць агульную трохгадовую асьвету і адпаведную фахову.

З паведамленьня ІРО вынікае, што Ангельшчына прыняла дагэтуль найбольшы лік ДП — 79.791 чалавек.

ЗВАРОТ ДА МАСТАКОЎ

СЯБРЫ МАСТАКІ!

Даўно ўжо прысьпеў час стварыць згуртаваньне, якое спалучыла-б у адну сям'ю беларускіх мастакоў, што знаходзяцца на чужыне. Дагэтуль у нас на эміграцыі існуе толькі Літаратурнае Згуртаваньне «Шыпшына», якое аб'ядноўвае паэтаў, пісьменьнікаў і крытыкаў. Цяпер да нашых мастакоў прыгожага пісьменства мусяць далучыцца акторы, маляры, кампазытары, скульптары, музыкі, мастацтвазнаўцы, сьпевакі, працаўнікі народнага мастацтва і іншыя мастакі, каб стварыць разам агульны Беларускі Фронт Літаратуры і Мастацтва. Перад Згуртаваньнем, што мае паўстаць, ляжаць наступныя задачы:

1) Ўсебаковая і сталая дапамога працаўнікам мастацтва у іхняй творчай працы. Пад гэтым мы разумеем — выданьне кнігаў, наладжваньне творчых вечароў і мастацкіх выставак, стварэньне адпаведнага рэпэртуару, набыцьцё музычных інструмантаў, фарбаў і г. д. А самае галоўнае — кантакт паміж сябрамі, які заўсёды спрыяе росту мастака.

2) Ў часе далейшае эміграцыі захаваць нашыя мастацкія кадры ад рассьцярушаньня па розных краінах, а ў сувязі з гэтым клапаціцца сёньня аб заўтрашнім лёсе нашых беларускіх мастакоў.

Мы спадзяемся, што працаўнікі мастацтва адгукнуцца на наш зварот, і ў выніку неўзабаве паўстане згуртаваньне, якое і займецца вырашэньнем вышэйадзначаных задачаў.

Ініцыятыўная група:
Усевалад Качанскі — рэжысэр,
Юрка Віцьбіч — пісьменьнік,
Мікалай Кругловіч — мастак.

Міхельсдорф, 1. 2. 49.

ГУТАРКА З БЕЛАРУСАМ АДТУЛЬ

(працяг)

Багатая на лясы і пушчы нашая Беларусь. І па сёньняшні дзень заправуднымі гаспадарамі ў іх зьяўляюцца партызаны. Вас гэтае зьдзівіць, вы адразу падумаеце, што ў савецкай арміі нестае штыхоў. Штыхоў гэтых нават зашмат, але звычайна саветы ніколі не ўжываюць чырвонае арміі для змаганьня з партызанамі. Для гэтае мэты яны скарыстоўваюць вылучна палякаў, чэхаў і сэрбаў, або «легіёны», як іх называюць на Беларусі. Зразумела, што гэтыя легіёны, незнаёмыя з мясцовымі ўмовамі, нясуць у часе барацьбы цяжкія страты. Напрыклад, улетку 1948 году адзін польскі легіён быў амаль цалкам зьнішчаны ў Скрыдлёўскай пушчы. Толькі ён углыбіўся ў пушчу, як гэтая частка не загарэлася вакол іх наўкруга. Прывяду і другі прыклад. У 1947 г. на Украіне, у паўднёвым Палесьсі, выбухнула сялянскае супрацьбальшавіцкае паўстаньне. З кажнае сотні сэрбаў, пасланых на прыдушаньне гэтага паўстаньня, застаўся ў жывых толькі адзін. Асабліва вялікая колькасьць беларускіх партызанаў канцэнтруецца ў Налібоцкай і Белавескай пушчах. Там у іх ёсьць нават танкеткі і мінамёты.

Партызаны карыстаюцца падтрымкай з боку насельніцтва. І саветы дваякім чынам змагаюцца з насельніцтвам. Папершае, высяляюць у Заходнія Прусы і Сібір. Ў 1946 г. на Магілёўшчыне ў раёнах Бялыніч, Клімавічаў, Касьцюковічаў некаторыя вёскі цалкам былі рэпрасаваныя. У савецкіх газэтах сяляна ў з гэтых вёскаў называлі «фашыстоўскім адродзьдзем». Гэты сродак не дасягае мэты, бо зашмат незадаволеных, каб усіх выселіць. Каб парушыць лучнасьць насельніцтва з партызанамі і каб увогуле папоўніць вялікія людзкія страты, якія зазнала ў часе вайны Беларусь, саветы замест сасланых беларусаў селяць манголаў, таджыкаў, узбекаў і татараў. Але і гэты сродак не дасягае мэты. Гэтыя перасяленцы нічым не нагадваюць ранейшых польскіх асаднікаў. Яны таксама сасланыя із сваіх бацькаўшчынаў і толькі мараць аб тым, каб зьвярнуцца назад. Яны ня менш за беларусаў ненавідзяць саветы і з нецярплівасьцяй чакаюць вызвольнае для ўсіх народаў СССР вайны.

Усё-ж барацьба партызанаў з саветамі няроўная. Шмат партызанаў загінулі сьмерцяй хоробрых. Увясну 1946 г. у Віцебску штоноч про ста на вуліцы імя газэты «Віцебскі Рабочы», каля электрычнага кіёску фабрыкі «Сьцяг Індустрыялізацыі», растрэльвалі вялікіх партызанаў. Але-ж і сёньня няхай паспрабуе які-небудзь камісар прайсьці праз той ці іншы вялікі шчыр-лес. Лік партызанаў не зьмяншаецца за конт дэзэртыраў з чырвонай арміі і ўцекачоў з шматлікіх канцэнтрацыйных лягераў. Партызанскімі аддзеламі кіруюць галоўным чынам былыя савецкія камандзіры. Барацьба няроўная і ў гэтым яе найбольшая герпічнасьць. Вы, беларускія эмігранты, мусіце на ўвесь сьвет крычаць аб тым, што на Бацькаўшчыне ў нашых лясох і пушчах штодзень, штоноч ідзе барацьба за Вольнасьць і Незалежнасьць Беларусі. Гэта ваш, а цяпер і мой сьвяты абавязак перад сваім Народам.

Чытайце Беларускае Слова

цыйны падзел нямінучы. А характер кожнай з розных ідэялёгіяў і характар ідэялёгічных разьбежнасьцяў азначае сабою магчымасьць ці немагчымасьць арганізацыйнага пагадненьня і еднасьці.

Пачнём з партыйнага падзелу і пакажам, як ідэялёгічныя разьбежнасьці нямінуча вядуць да арганізацыйных разьбежнасьцяў.

Само сабой разумеецца, што існаваньне партыяў на эміграцыі мае сэнс толькі тады, калі маецца надзея на болей ці меней хуткі паварот на бацькаўшчыну, дзе прыдзецца вырашаць розныя палітычныя, сацыяльныя, эканамічныя, культурныя і нацыянальныя пытаньні, словам, пытаньні дзяржаўнага і грамадзкага ладу. (Матывы кар'ерызму, асабістай нажывы і асабістага дабрабыту, якія часта служаць прадметам узаемных упіканьняў у міжпартыйнай барацьбе, безумоўна, адыгрываюць дзе-колечы ролю у будаваньні партыяў — бяз гэтага ня бывае, — але далёка не першарадную і не вырашальную; каб яны сапраўды адыгрывалі значную ролю, дык напэўна кіраўнікі партыяў прыйшлі-б хутка да пагадненьня, каб супольна — у еднасьці сіла — абіраць публіку ўсякімі ападаткаваньнямі, зборамі, складкамі, ахвяраваньнямі, фондамі і інш. Такія ўпіканьні ня маюць ані крупінкі вартасьці ў высьвятленьні істоты партыйных разьбежнасьцяў і ўжываюцца толькі ў хваравітым запале, бо сапраўды, яшчэ ня вынайдзена такога інструмэнту, катораым магчыма было-б азначаць думкі чалавека. А вырашэньне дзяржаўных і грамадзкіх пытаньняў сапраўды родзіць разьбежнасьці.

Прывядзем прыклад таго, як вырашэньне гэтых пытаньняў творыць розныя ідэялёгіі ды ідэялёгічныя разьбежнасьці, якія ў сваю чаргу цягнуць за сабою арганізацыйныя разьбежнасьці.

Селянін, работнік, рамесьнік і ўсякі іншы працоўны маюць перакананьне, што толькі яны сваёю працаю твораць усе багацьці, кормяць і адзяюць увесь сьвет і таму толькі ім мусіць належыць права на прысваеньне і скарыстаньне багацьця. Яны таксама маюць перакананьне, што ўсе прыродныя багацьці становяцца карасьнымі і годнымі для чалавека толькі тады, калі да іх прыложана праца, значыць же прыродна-нацыянальныя багацьці (зямля- лес, нетры) мусяць належаць толькі тым, хто працуе. Інакш іх не пераканаеш; гэта іхні сьветапогляд, іхняя ідэялёгія. Але гэта ня значыць, што з імі ўсе згодны. Наадварот, абшарнік і капіталіст маюць цьвёрдае перакананьне, што толькі капітал і зямля твораць багацьце і таму яно мусіць належыць ім, і што якраз яны, даючы селяніну кусок зямлі і работніку працу і заробковую плату, кормяць і адзяваюць селяніна і работніка. Інакш іх не пераканаеш; гэта іх ідэялёгія. Але з гэтым ні згодны сучасны работнік і селянін. Ці магчыма пасьля гэтага аб'яднаць у аднэй партыі работніка, селяніна, рамесьніка, іх інтэлігента, абшарніка, капіталіста і іх інтэлігента (як носьбіта іхняй ідэялёгіі). Мусіць не. Адна партыя не магчыма, а дзьве няўхільныя.

Партыя ёсьць форма палітычнай арганізацыі клясы. Дзе ёсьць розныя сацыяльныя клясы, там ёсьць розныя ідэялёгіі, ёсьць носьбіты гэтых ідэялёгіяў, ёсьць розныя партыі. Так яно ёсьць ўва ўсіх дэмакратычных краінах сьвету. Беларускі-ж народ, які рэпрэзэнтуецца беларускай эміграцыяй, у сацыяльных адносінах нічым ня лепшы і нічым ня горшы за іншыя народы; ён падпарадкуецца дзеяньню тых-жа законаў, што і іншыя народы. Стварэньне двух групаў партыяў на беларускай глебе і іх міжпартыйная барацьба ёсьць заканамернае зьявішча.

Але наяўнасьць у краіне розных клясаў і партыяў і іх узаемная барацьба зусім не выключае іх супрацоўніцтва і еднасьці. Калі розныя клясы і іх партыі належаць да аднэй нацыі (народу), дык усе яны, поруч з рознымі сацыяльнымі ідэялёгіямі, маюць і адну супольную ідэялёгію, менавіта **нацыянальную ідэялёгію**. Апошняя палягае ў ідэі абасобленага існаваньня нацыі, яе незалежнасьці ад іншых нацыяў, яе дабрабыту, гонару, патрыятызму. Гэтая адзіная нацыянальная ідэялёгія зьяўляецца асновай арганізацыйнага супрацоўніцтва і еднасьці розных клясаў і іх партыяў. Формай такога арганізацыйнага супрацоўніцтва зьяўляецца дзяржава. Партыя ёсьць арганізацыя якой-небудзь часткі нацыі (народу), менавіта клясы. Дзяржава ёсьць форма арганізацыі ўсяе нацыі, усяго народу, ахопліваючая ўсе партыі. Партыя ніколі ня роўна народу і дзяржаве; дзяржава ніколі ня роўна партыі. Ніякая партыя ня можа рэпрэзэнтаваць усяго народу; партыя рэпрэзэнтуе клясу. Ніякая дзяржава не рэпрэзэнтуе аднэй клясы; усякая дзяржава і дзяржаўная інстытуцыя рэпрэзэнтуе ўсе клясы значыць увесь народ (нацыю). Арганізацыйнае супрацоўніцтва розных партыяў у форме дзяржавы ніяк не пазбаўляе дамэтнасьці арганізацыйнай самастойнасьці гэтых партыяў і іх узаемнай барацьбы. Наадварот, дзяржава ахоўвае правы народу на свабоду тварэньня саюзаў (партыяў). А міжпартыйная барацьба ёсьць адначасна асобная форма агульнанацыянальнага супрацоўніцтва, бо яна (міжпартыйная барацьба) азначае, поруч з абаронай інтарэсаў клясы, што кожная партыя па свойму разумее і жадае тварыць дабро сваё нацыі. Зразумела, што ні аднэй партыі і ні аднаму нармальнаму кіраўніку партыі ня прыдзе ў галаву заяўляць, што яна адна рэпрэзэнтуе ўсю нацыю, ці што толькі яна адна [illegible] ная, а ўсе іншыя — масо[illegible] мэншы. Кожная партыя лічыць, што яна і яе кляса ёсьць толькі частка нацыі (народу). Так яно ёсьць ўва ўсіх краінах старога і новага дэмакратычнага сьвету.

(Працяг будзе)

З БЕЛАРУСКАГА ЖЫЦЬЦЯ

ЗША

Нью-Ерк. У Амэрыцы ёсьць значная колькасьць беларусаў, якая ў выніку русіфікацыйнае і палянізацыйнае палітыкі нацых суседзяў называе сябе расейцамі або палякамі. Беларускі Дапамаговы Камітэт у ЗША, акрамя свае непасрэднае працы, лічыць таксама сваім абавязкам абудзіць у гэтых выпадковых расейцаў і палякаў іхную нацыянальную сьведамасьць і такім чынам зьвярнуць іх з чужых хатаў у сваю родную, беларускую. І паказальны ў гэтай сэнсе наступны факт.

У Нью-Ерку нядаўна адбыўся вялікі расейскі канцэрт. З вялікімі цяжкасьцямі Беларускі Камітэт дамогся ад кіраўнікоў канцэрту, каб у ягоную праграму ўвайшла адна беларуская песьня. І калі з эстрады нечакана пачулася:

«Ці ня дудка мая»

— шмат хто ў салі ўздрыгнуў і падхапіў прышэўку — «Ух я!» А калі актор запяяў:

«Весялі ты мяне
На чужой старане»

— дык, ня глядзячы на ўсю мажорнасьць песьні, шмат хто ня вытрымаў і заплакаў. І ня трэба ўжо гаварыць пра тое, што пасьля гэтага канцэрту частка з прысутных на ім зьвярнулася ў сваю родную беларускую хату.

Тэн.

ГІБЭЛЬШТАДТ

ДП лягер Майнлейз, у якім большасьць складаюць беларусы, 16 сьнежня быў пераселены ў вядомы дэпіўскай моладзі летні лягер Гібельштадт каля Вюрцбургу. Перавоз, хаця і адбыўся ў сьцюдзёныя дні, але ў выніку ня дрэннае арганізацыі прайшоў добра. Беларусы Майнлейза пераехалі ў поўным сваім складзе разам з гімназіяй імя Усевалада Ігнатоўскага, 4-м Сьцягам Згуртаваньня Беларускіх Скаўтаў, на чужыне, ініцыятыўнай групай Агульнага Беларускага Саюзу Вайскоўцаў. У сучасны момант у новым селішчы праводзіцца падрыхтоўка да выбараў у лягерны камітэт.

8 студзеня захадамі бацькоў, настаўнікаў і вучняў гімназіі імя Усевалада Ігнатоўскага быў зладжаны вучнёўска-скаўцкі вечар.

Дырэктар гімназіі сп. Манькоў адчыніў вечар зачытаньнем прывітальнага ліста Спадара Прэзыдэнта БЦР Прафэсара Радаслава Астроўскага. Пасьля гэтага забраў голас шырака ведамы беларускаму грамадзтву стары грамадзкі дзеяч сэнатар Васіль Рагуля. Ен у кароткіх, але зьместоўных успамінах з свае жыцьцёвай дасьведчанасьці накрэсьліў шлях для нашай моладзі, які прывядзе ў будучыні да Вольнай і Незалежнай Бацькаўшчыны. Паэта Мікола Вярба перадаў ад імя Літаратурнага Згуртаваньня «Шыпшына» найлепшыя Калядныя і Навагоднія пажаданьні моладзі і бацьком і зачытаў свой новы верш «Маладым».

Адсьпяваньнем Нацыянальнага Гімну і Скаўцкай Малітвай закончылі моладзь і старэйшыя першы вучнёўска-скаўцкі вечар у новым беларускім селішчы Гібельштаце.

М. В.

ВЯЛІКАБРЫТАНІЯ

Лідс. 12 сьнежня ў царкоўнай салі пры Маргарэтс ЧУРЧ у Лідсе адбылася пад кіраўніцтвам сп. сп. Шчэ-ёкага і М-люка сяброўская сходка праваслаўных беларусаў, на якую былі запрашаныя таксама беларусы каталікі. Сходка мела на мэце зарганізаваньне беларускага жыцьця на тутэйшым абшары. Тут кожную нядзелю будзе адпраўляцца Служба Божая. Пасьля яе маюць адбывацца сходкі і вечары, прысьвечаныя беларускай культурна-асьветнай працы.

Сеpажынскі.

ФРАНЦЫЯ

Скаўцкі Сьцяг Імя Логвіна. Ужо паўгода, як у Францыі стварылася беларуская скаўцкая арганізацыя. Спачатку маленькая, яна разраслася цяпер да велічыні Зьвязу хлапцоў і дзяўчатаў і ўваходзіць у Штандар «Гарц». Вывучаючы далёкую і блізкую мінуўшчыну змаганьня за Вольную Бацькаўшчыну — Беларусь, Зьвяз назваў сябе імем Логвіна — легэндарнага на Случчыне героя, які загінуў за Бацькаўшчыну ў нядаўняй барацьбе супроць маскоўска-бальшавіцкіх і гітлераўскіх акупантаў.

У Калядныя сьвяты скаўты зладзілі добра падрыхтаваную ялінку з прыгожымі сьпевамі, танцамі, дэкламацыяй і музыкай. Прысутнічала шмат вельмі задаволеных вечарам гасьцей, — украінцаў, палякаў, расейцаў і французаў на чале з мясцовым мэрам.

Зьвязовы Ул. Ш-к

ШЛЯЙСГАЙМ

У лістападзе тут адбыўся сход беларусаў вайскоўцаў, на якім прысутнічала каля 30 афіцэраў і радавых. Сход заняў адмоўнае становішча да партыйнага і ў дадатак бязьдзейнага гэтак званага «Задзіночаньня Беларускіх Ветэранаў» і стварыў мясцовые аддзяленьне Агульнага Беларускага Саюзу Вайскоўцаў (АБСВ). Новыя сябры аднадушна вырашылі разгарнуць сваю працу паміж усімі, беларусамі, каб, калі прыйдзе той час, пад знакам «Пагоні», і белчырвона-белым, сьцягам выйсьці:

«. . . . . шчыльнымі радамі
На вольны, родны свой прастор».

Стары Жаўнер

10 студзеня яшчэ зранку мы з радасьцяй даведаліся, што ўвечары ў Шляйсгайм прыедзе Спадар Прэзыдэнт БЦР Прафэсар Радаслаў Астроўскі. І вось роўна а 8 гадзіне ў памешканьне, дзе мы сабраліся ўвайшоў Прэзыдэнт. Ен з усімі прысутнымі ветліва прывітаўся, да кожнага знайшоў што сказаць і кожнага знайшоў чым да сэрца ўсхваляваць. Прэзыдэнт у сваёй прамове ахарактарызаваў становішча беларускай эміграцыі у сувязі з становішчам ува ўсім сьвеце. Усе прысутныя ўважліва слухалі Прэзыдэнта і былі згодныя з ім ва ўсіх закранутых пытаньнях. Большасьць з нас ў пяршыню мела размову з Прэзыдэнтам, а ўсім нам хацелася-б стацца яшчэ больш чым раней ягонымі прыяцелямі. Разьвітваючыся, Прэзыдэнт БЦР Прафэсар Радаслаў Астроўскі закончыў:

Жыве Беларусь! —

іад усяе душы ісэрца яму адказалі гравым і магутным:

Жыве!

І. Б-аў.

ВІНДЗІШБЭРГЕРДОРФ

Тры месяцы таму назад тут адразу пасьля рэарганізацыі лягераў Міхельсдорфу і Віндзішбэргердорфу былі абраныя на год новыя камандант і рада. Цяпер у сувязі з вялікім незадавальненьнем пэўнае колькасьці жыхароў камандантам адміністрацыяй і радай, IPO вырашыла правесьці 1 лютага рэфэрэндум.

Віндзішбэрдорфскі

КАРОТКІЯ ВЕСТКІ

* Лёгкі 2-х мясцовы самалёт каштуе ў ЗША 1.495 даляраў. Лічаць, што праз пяць гадоў у ЗША будзе поўмільёна лётаючых фэрмараў.

* Кіраўнік грэцкіх паўстанцаў Маркас прапанаваў грэцкаму ўраду заключыць мір, але галоўнай умовай міру ён ставіць выдаленьне з Грэцыі ўсіх замежных войскаў і вайсковых місыяў.

* У Карлсбадзе адбываюцца патаемныя перагаворы паміж Вышынскім і кіраўнікамі камуністычных партыяў Усходу. Лічаць, што гэтыя перагаворы выкліканыя некаторымі разыходжаньнямі гэтых кіраўнікоў у вайсковых і гаспадарчых пытаньнях.

* Паводля вестак з Каракасу (сталіца Вэнэцуэлы) там яшчэ няма поўнага супакою. Мясцовы ўрад спыніў часова выдачу дазволаў на перасяленьне ў краіну. Гэтая забарона датычыць у першую чаргу эўрапэйскіх ДП.

НАШ ФОНД

Падаём да ведама прыплыў ахвяраў на фонд газэты «Беларускае Слова»:

Лягер Ватэнштэт — 189 н. м.

Лягер Міхельсдорф — 368 н. м.

Усім ахвярадаўцам нашая шчырая ўдзячнасьць

З лістоў у рэдакцыю

Ліст беларусаў з Ерку

Паважаны Спадар Рэдактар! Просім зьмясьціць у Вашай паважанай газэце наступнае:

Мы, беларусы — сябры ЗБВВ, што пражываюць у Вялікабрытаніі і працуюць у прамысловай акрузе Йёркс, дня 30. 12. 1948 г. сабраліся на актыўную зборку ў Лідсе. На ёй мы дакладна абмеркавалі зьмешчаны ў газэце «Бацькаўшчына» артыкул пад назовам «1-шы Сусьветны Зьезд Беларускай Эміграцыі» і пададзеныя пры гэтым розныя вароты і рэзалюцыі гэтага «зьезду». У сувязі з гэтым маем гонар і адвагу заявіць на ўвесь сьвет наступнае.

Прадстаўнікі ад беларусаў Англіі на гэтым т. зв. « 1-м сусьветным зьездзе беларускай эміграцыі» у Парыжы сп. сп. Кук-Грышкевіч, Нікань, Кукель і Лапук аніяк не маглі рэпрэзантаваць беларусаў Англіі, бо ня былі імі абраныя, а толькі вызначаныя і то невядома кім. Таму яны і выяжджалі на гэты «зьезд» ціхком, бяз волі і ведама беларусаў Англіі.

Маючы на ўвазе вышэйсказанае, рашуча заяўляем, што абранае на парыжкім «зьезьдзе» прадстаўніцтва ня вызнаем і ніколі ня будзем вызнаваць за «Беларускае Сусьветнае Прадстаўніцтва», бо ўдзел у гэтым «зьезьдзе» бралі не абраныя ўсёй беларускай грамадзкасьцяй прадстаўнікі, а падабраныя і вызначаньня невядома кім, як гэта мелася ў Англіі.

З гэтага відаць, што «зьезд» не сьцементаваў беларускіх грамадзкіх арганізацыяў, а, наадварот, яшчэ больш іх аслабіў. І таму, калі беларуская дзеячы не паруплцца склікаць сапраўднага Сусьветнага Зьезду Беларускай Эміграцыі, у якім возьмуць удзел абраныя беларускай грамадзкасьцяй прадстаўнікі, дык усю адказнасьць за адыход сяброў ад беларускіх грамадзкіх арганізацыяў панясе старшыня парыжскага «зьезду», якому, відаць, не залежыла на беларускай справе, а толькі на «партфэлю».

З пашанаю да Вас:

Часовы Камітэт Беларускага Сяброўства: Старшыня — Міхалюк, Сакратар — Сяўковіч, Сябры Управы: Галоўка, Койка, Шклянік, Шчэрба.

Ліст сябры ЦК БНП

ГЛЫБОКАПАВАЖАНЫ СПАДАР РЭДАКТАР!

У газэце «Бацькаўшчына» (№3 ад 23 студзеня 1949 г.) зьмешчаны Камунікат Замежнага Сэктару ЦК Беларускае Незалежніцкае Партыі, у якім адзначаецца, што Замежны Сэктар не даваў нікому мандату на рэпрэзэнтацыю БНП на Міжпартыйнай Канфэрэнцыі ў Міхельсдорфе. Паколькі я разам з іншымі сябрамі БНП прыймаў актыўны ўдзел у працы гэтай Канфэрэнцыі, дазвольце праз Вашую высокашаноўную газэту даведзіць да агульнага ведама наступнае:

папершае, лічу што ўдзел у працы **Міжпартыйнай** Канфэрэнцыі, якая ставіла перад сабой адзіную мэту — кансалідацыю ўсіх нашых партыйных сілаў на эміграцыі для сумеснае барацьбы за Вольную і Незалежную Беларусь, гарануе з праграмай БНП. Адначасна лічу недапушчальным зьмяшчэньне Камунікату Замежнага Сэктару ЦК БНП на старонках **партыйнага** органу, які тройчы абразіў Сьвятую Памяць сябры ЦК БНП Хведара Ільляшэвіча;

падругое, сьцьвярджаю, што дагэтуль я асабіста не атрымаў ні аднаго ліста ад сябраў ЦК БНП, які-б запярэчыў мой ўдзел у працы Канфэрэнцыі. На падставе гэтага раблю высноў, што сябра, які ўзначальвае Замежны Сэктар ЦК БНП спрабуе, ня маючы на гэта ніякага права, падмяніць сабой ЦК БНП;

патрэцяе, выразы ў Камунікаце накшталт «канфэрэнцыя, якая быццам мела мейсца» або «зацемка», надаюць яму суб'ектыўны, залежны ад некага характар, зусім неўласьцівы нашай Беларускай Незалежніцкай Партыі. Прыпушчаю, што Камунікат гэты зьяўляецца фікцыяй.

Застаюся з пашанай да ўсіх сябраў БНП на чужыне і на Бацькаўшчыне, сябра ЦК БНП Палын.

ШУКАЮЦЬ...

Кошт абвесткі — па дзесяць пфэнігаў за кожнае асобнае слова. Аплата наперад.

Дзяленздзіка Юзіка — Трафімовіч Мікалай.

Пісных Аляксандру і Івана — Розмысл Сяргей.

Салейніка Мікалая сына Андрэя з Коханага на Слонімшчыне, былога ваеннапалонага з польскай арміі. Адрас у 1941 г. быў Вена.

Яраўшвіча Сьцяпана сына Івана, які пражывае ў Амэрыцы — знаёмыя з Новага Сьвержня.

Весткі — на адміністрацыю «Беларускае Слова».

Да чытачоў «Беларускага Слова» у Вялікабрытаніі.

Выпісваць і аплачваць нашую газэту ў Вялікабрытаніі можна на адрас ХАБР.

Ukrainian Newspaper „Ukrainian News" Authorized by EUCOM Hq. Civ. Affairs Division
Authorized 1. July 1948
Authorization No. UNDP 220
Appendix to Ukrainian Newspaper „Ukrainian News" in Byelorussian Language „Byelorussian Word"
Fortnightly, circulation 2000 copies
Responsible Publisher Jury Stukalitsh
Adr.: (13a) Michelsdorf b. Cham (Opf.), DP Camp IRO